

Bài 16: Lý Công Uẩn

Nằm mộng:	<i>dream</i>	Con nuôi:	<i>adopted child</i>
Lập mưu:	<i>scheme, plot</i>	Chật hẹp:	<i>small, cramped</i>
Mở mang:	<i>expand, develop</i>	Đô hội:	<i>center of commerce</i>

Lý Công Uẩn người ở làng Cổ Pháp, nay thuộc về huyện Đông Ngạn, phủ Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh (ở làng Đình Bảng có lăng và đền thờ nhà Lý).

Tục truyền rằng Công Uẩn không có cha. Mẹ là Phạm Thị đi chơi chùa Tiêu Sơn (làng Tiêu Sơn, phủ Từ Sơn), nằm mộng thấy đi lại với thần nhân rồi về có thai sanh ra đứa con trai. Lên ba tuổi đem cho người sư ở chùa Cổ Pháp tên là Lý Khánh Văn làm con nuôi, mới đặt tên là Lý công Uẩn.

Công Uẩn lớn lên vào Hoa Lư làm quan nhà Tiền Lê, đến chức Tả Thân Vệ Điện Tiền Chỉ Huy Sứ. Khi Lê Long Đĩnh mất, thì Lý Công Uẩn đã ngoài 35 tuổi. Bấy giờ lòng người đã oán giận nhà Tiền Lê lắm. Ở trong triều có bọn Đào Cam Mộc cùng với sư Vạn Hạnh lập mưu tôn Lý Công Uẩn lên làm vua. Lý Công Uẩn bèn lên ngôi hoàng đế, tức là vua Thái Tổ nhà Lý.

Thái Tổ thấy đất Hoa Lư chật hẹp không thể mở mang ra làm chỗ đô hội được, bèn định dời đô về Đại La. Tháng 7 năm 1010, thì khởi sự dời đô. Khi ra đến Đại La, Thái Tổ lấy cơ có điềm rồng thấy rồng vàng hiện ra, bèn đổi Đại La thành Thăng Long, tức là thành Hà Nội bây giờ. Cải Hoa Lư làm Trường An Phủ và Cổ Pháp làm Thiên Đức Phủ.

Thái Tổ trị vì được 19 năm thì mất, thọ 55 tuổi.

Lý Thái Tổ dời đô về Thăng Long.

Trả Lời Câu Hỏi

(Cho các em trả lời những câu hỏi sau.)

1. Lý Công Uẩn là con nuôi của ai?

2. Lý Công Uẩn làm quan đến chức nào dưới triều nhà Tiền Lê?

3. Ai đã lập mưu để đưa Lý Công Uẩn lên làm vua?

4. Khi Lý Công Uẩn lên ngôi, lấy hiệu là gì?

5. Vì sao Đại La được đổi tên thành Thăng Long?

Ngữ Vựng

(Giúp các em chọn và khoanh tròn các định nghĩa thích hợp với những từ sau.)

1. ...Phạm Thị đi chơi chùa Tiêu Sơn, **nằm mộng** thấy đi lại với thần nhân... Từ “**nằm mộng**” có nghĩa là:
 - *Đọc sách.*
 - *Gặp mặt.*
 - *Ngủ mơ.*
2. Lên ba tuổi đem cho người sư ở chùa Cổ Pháp tên là Lý Khánh Văn làm **con nuôi**. Từ “**con nuôi**” có nghĩa là:
 - *Con đẻ.*
 - *Không phải con đẻ.*
 - *Mồ côi.*
3. ...Đào Cam Mộc cùng với sư Vạn Hạnh **lập mưu** tôn Lý Công Uẩn lên làm vua. Từ “**lập mưu**” có nghĩa là:
 - *Cãi nhau.*
 - *Cùng đi với nhau.*
 - *Đặt ra mưu kế để đạt mục đích.*
4. Thái Tổ thấy đất Hoa Lư **chật hẹp** không thể mở mang... Từ “**chật hẹp**” có nghĩa là:
 - *Không đẹp, xấu.*
 - *Quá nhỏ, quá đông.*
 - *Rộng lớn.*
5. Thái Tổ thấy đất Hoa Lư **chật hẹp** không có thể **mở mang**... Từ “**mở mang**” có nghĩa là:
 - *Làm cho đẹp hơn.*
 - *Làm cho rộng lớn hơn.*
 - *Làm cho thẳng hơn.*
6. Tháng 7 năm 1010, thì **khởi sự** dời đô. Từ “**khởi sự**” có nghĩa là:
 - *Bắt đầu.*
 - *Kết thúc.*
 - *Tiếp tục.*

Thêm Dấu

(Đọc cho các em thêm dấu.)

Ly Công Uan ben len ngoi hoang de, tuc la vua Thai To nha Ly.

Thai To thay dat Hoa Lu chat hep khong the mo mang ra lam cho do hoi duoc, ben dinh doi do ve Dai La.

Khi ra den Dai La, Thai To lay co co diem trong thay rong vang hien ra, ben doi Dai La thanh Thang Long.

Chính Tả

(Đọc cho các em viết chính tả. Sau đó, cho các em đọc lại từng câu.)

Sửa Lỗi Chính Tả

(Đọc cho các em sửa lỗi chính tả. Cho các em khoanh tròn những chữ sai lỗi chính tả. Sau đó, cho các em viết lại nguyên câu.)

Công Uẩn lớn lên vào Hoa Lư làm quan nhà Tiền Lê, đến chức Tả Thân Vệ Điện Tiền Chỉ Huy Sứ. (3 lỗi)

Đào Cam Mộc cũng với sư Vạn Hạnh lật mưu tôn Lý Công Uẩn lên làm vua. (3 lỗi)
